

Savonlinnan kaupunki

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2018

TARKASTUSLAUTAKUNTA 22.5.2019

Sisällys

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY.....	2
1.1 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	2
1.2 Kokoonpano	2
1.3 Toimintamuodot ja työskentelyn lähtökohta	3
2. TASEKIRJAN LAATU, LUOTETTAVUUS JA KEHITTÄMISTARVE	3
2.1 EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	4
3. TYÖLLISYYS	4
4. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	5
4.1 SAVONLINNAN TALOUDEN VERTAILUA KANSALLISELLA TASOLLA	5
5. SAVONLINNAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMAN JA RAHOITUSLASKELMAN TARKASTELU SEKÄ KRIISIKUNTAKRITEEREIDEN TARKASTELUA	7
5.1 TULOSLASKELMAN TARKASTELU 2014 -2018	7
5.2 RAHOITUSLASKELMAN TARKASTELU	8
5.3. KUNTALAIN KIRISTYNEET KRIISIKUNTAKRITEERIT VUONNA 2022 JA NIIDEN VAIKUTUKSET TALOUDEN TASAPAINOTUSTOIMENPITEISIIN.....	9
6. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOIMAT AIHEET (syksy 2018 ja kevät 2019).....	10
6.1 KAUPUNGIN VIESTINTÄ	10
6.2 SIVISTYSTOIMI.....	11
6.2.2 Kulttuuriasiat	11
6.2.3 Perusopetus	12
6.2.4 Vapaa-aikapalvelut	14
6.3 TEKNINEN TOIMI	15
6.3.1 Ympäristösuojelupalvelut	17
6.3.2 Savonlinnan Vesi Oy	17
6.4 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	18
7. HENKILÖSTÖ.....	19
8. KONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	20
9. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA SEKÄ KONSERNIVALVONTA	22
10. ASETETTUJEN STRATEGISTEN, TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	23
11. YHTEENVETO	24
12. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGIN VALTUUSTOLLE.....	24

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

1.1 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen toimielin, jonka valtuusto kuntalain 121 §:n mukaan asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta antaa valtuustolle vuosittain arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta ja, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, lautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Lisäksi lautakunnan tulee valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.

Savonlinnan kaupunginvaltuuston 1.6.2017 hyväksymän hallintosäännön 49 §:n mukaan sen lisäksi, mitä kuntalain 121 ja 125 §:ssä säädetään, lautakunnan on seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista. Lautakunnan on tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi ja huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Lisäksi lautakunnan on tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

1.2 Kokoonpano

Savonlinnan kaupungin hallintosäännön 2 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on 11 jäsentä: puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä yhdeksän (9) muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta valittiin valtuuston kokouksessa 12.6.2017. Tarkastuslautakunnan esittelijänä, sihteerinä ja kokousasioiden valmistelijana on toiminut sisäinen tarkastaja Soili Leinonen. Vs sisäisenä tarkastajana on toiminut kauden 1.2.2019 -31.7.2019 Pia Oksanen. Vuoden 2018 hallinnon ja talouden tarkastajana on toiminut kaupunginvaltuuston 27.3.2017 § 28 tilintarkastusyhteisöksi valitsema PwC Julkistarkastus Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Elina Hämäläinen.

<u>Tarkastuslautakunnan jäsenet 31.12.2018</u>	<u>Varajäsenet</u>
Nousiainen Markku, puheenjohtaja	Penttinen Oiva
Valkonen Esa, varapuheenjohtaja	Haverinen Urpo
Condit Stephen	Liefländer-Leskinen Luise
Hannonen Tapani	Repo Esko
Immonen Merja 25.3.2019 asti	Laamanen Jari
Jantunen Mikko	Kokkonen Jori
Kiesiläinen Merja	Kurki-Norrena Ulla
Loikkanen Marjut	Immonen Jouko
Nousiainen Marja Sisko	Luukkainen Sirpa
Ronkanen Teija	Koponen Arto
Tiainen Lauri 17.12.2018 asti	Suokas Aila
Pulkkinen Timo 17.12.2018 alkaen	
Vuorinen Eeva 25.3.2019 alkaen	

1.3 Toimintamuodot ja työskentelyn lähtökohta

Nykyinen tarkastuslautakunta kokoontui viisi kertaa syksyn aikana. Lisäksi 26.10.2018 järjestettiin toimialojen ja keskushallinnon johtavien viranhaltijoiden kuulemista varten arviointi- ja strategiapäivä.

Valtuustokaudelle 2017 – 2021 on laadittu toimintasuunnitelma, johon vuoden 2017 toiminta-ohjelma on pohjautunut.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kaupunginhallituksen toimintakertomuksessa (tasekirja) esittämään tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Lautakunta on tutustunut kaupungin toimintaan pöytäkirjojen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pyytämiensä selvitysten avulla. Kokouksissaan vuonna 2018 lautakunta on arviointikertomuksen laatimista varten kuullut kaupungin virkamiesjohtoa, kuten hankejohtajaa, tiedottajaa, kulttuurijohtajaa, ympäristöpäällikköä, vesilaitoksen päällikköä, erästä konsernityttären toimitusjohtajaa ja vuoden 2019 puolella lisäksi, hankepäällikköä, pääluottamusmiehiä, työsuojeluvaltuutettuja, sisäistä tarkastajaa sekä kaupunginjohtajaa ja talousjohtajaa.

Lautakunta on toimintakauden alussa päättänyt, että tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet ilmoittavat kirjallisesti tiedossaan olevat lautakuntatyöhön vaikuttavat sidonnaisuudet. Ilmoitetut esteellisyydet on otettu arviointityössä huomioon.

Tilintarkastaja on suorittanut työnsä vuoden 2018 tarkastusohjelman mukaisesti ja antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastajan 22.5.2019 päiväämä tilintarkastuskertomus ei sisällä sellaisia Kuntalain 125 §:n 2. momentissa tarkoitettuja muistutuksia, joiden johdosta tarkastuslautakunnan olisi tullut ryhtyä ko. pykälän 3. momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

2. TASEKIRJAN LAATU, LUOTETTAVUUS JA KEHITTÄMISTARVE

Lautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tärkein työkalu arvioinnin suorittamiseksi on kaupungin tasekirja, josta strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi on joiltakin osin haastavaa. Tarkastuslautakunta toteaaakin edellisen tarkastuslautakunnan tavoin tasekirjan kaipaavan edelleen kehittämistä toimialojen raportoinnin yhtenäistämiseksi ja selkeyttämiseksi.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tasekirjan tietojen tulisi talousarvion osalta vastata valtuuston hyväksymää talousarviokirjaa. Tarkastuslautakunta nostaa esiin mm. seuraavat havaitsemansa asiat

- Tarkastuslautakunta toteaa, että taloussuunnitelmassa esitettyjen strategisten tavoitteiden osalta ei ole tilipäätöskirjassa niiden toteutumista kuvattu samalla tavoin. Näin ollen kaupungin strategian käyttäminen kaupungin ohjaamisessa sekä tavoitteiden toteuttamisessa heikkenee. Tavoitteiden ja niiden toteutumisen esittämistavan johdonmukaisuuteen tulee kiinnittää huomiota.
- Kun tasekirjassa käytetään merkintää E, silloin tulisi kuvata tarkemmin, miksi tavoite ei ole toteutunut
- Tarkastuslautakunta toivoo, että strategiassa mainittuja mittareita, kuten kuntalaispalaute- ja asiakastytyytyväisyyskyselyjä käytettäisiin enemmän ja saaduista tuloksista raportoitaisiin selkeästi. Miten kaupungin eri toimialoilla kerätään ja käsitellään saadut palautteet?

2.1 EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kaupunginvaltuusto merkitsi 4.6.2018 tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti tiedoksi Savonlinnan kaupungin arviointikertomuksen vuodelta 2017 ja päätti pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kaupunginhallituksen selvityksen niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa viimeistään kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto merkitsi 3.9.2018 tiedoksi arviointikertomuksessa 2017 esille tuotuihin asioihin laaditut selvitykset ja tehdyt toimenpiteet

- Tarkastuslautakunta edellyttää jatkossa selkeämpiä ja konkreettisempia toimenpiteitä /vastauksia arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin.

3. TYÖLLISYYS

Savonlinnan elinkeinoelämä kehittyi ja mm. yrityksiä perustettiin ja Savonlinnan työttömyystilanne parani vuonna 2018. Työvoima oli vuonna 2018 15 401, mikä oli 104 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työttömyys oli Savonlinnassa vuonna 2017 14,6 ja vuonna 2018 12,9 %. Työttömyys on siis kääntynyt laskuun -1,7 %-yksikköä ja samanaikaisesti väestön muutos on ollut -3%. Etelä-Savon keskiarvo oli 10,9 %.

Työvoimapula Savonlinnassa ammattibarometrin (2/2018) mukaan on terveydenhuoltoalan työntekijöistä, puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjistä, sekä ravintola-alan työntekijöistä.

Savonlinnassa oli 12/2018 avoimia työpaikkoja tarjolla 291 kpl, joista uusia avoimia työpaikkoja oli 128 kpl. Kuukauden aikana täytettiin 23 avoinna ollutta työpaikkaa.

- Tarkastuslautakunta pyytää tarkkuutta kun työllisyys/työttömyyskäsitteitä kuvataan. Esi-merkiksi ikäjakaukmat tulisi kuvata selkeästi. (15-64) ja (15-74)

4. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Vuoden 2018 lopussa kaupungin taseessa on kertynyttä alijäämää noin 3,7 milj. euroa. Kuntalain määräysten mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta.

Vuoden 2019 talousarviokirjan mukaan taloussuunnitelmassa 2019 - 2022 nähdään riskitekijöinä tasapainottamistoimenpiteiden onnistumisen kannalta mm. seuraavia merkittäviä osa-alueita:

- Sosiaali- ja terveystalouden asiakaspalveluostojen tuleva kehitys
- Nykyisen verokertymän riittävyys kattamaan kasvavia menoja
- OKL:n lakkauttamisen tuoma raju negatiivinen vaikutus väestönkehitykseen
- Väestön ikääntyminen ja muuttotappio
- Konserni- ja kiinteistöriskeihin on varauduttu 1 milj. eur vuodessa
- Talouden tasapainottaminen edellyttää valtuuston asettamien sopeuttamistoimenpiteiden toteutumista: henkilöstön menoleikkaukset 300 000 euroa vuonna 2019 ja 1,5 milj. euroa vuosina 2020-2022 sekä 4 miljoonan euron toimintamenoleikkaus

Verotulot vähenevät, arvioitu yhteisvaikutus (ostovoima ja vuokraustoiminta) on noin 10 milj. euroa vuositasolla 2019 toteutuneista veronkorotuksista huolimatta (veroprosentti nousi vuoden 2018 22, %:sta vuonna 2019 22,25 %:iin). Savonlinnan kaupungilla ei välttämättä toteudu taloussuunnittelu-kauden 2019-2022 tason verotuloennusteet.

Kaupungin vuokra-asuntojen osalta on tällä hetkellä ylitarjontaa, opiskelijamäärien romahdettua Savonlinnassa.

Konsernin toimintaan liittyy myös edelleen riskejä. Vuodesta 2017 alkaen kunnat voivat joutua kriisikuntamenettelyyn myös konsernitaseeseen kertyneen alijäämän tai konsernitalinpäätöksestä laskehtavien tunnuslukujen perusteella. Jos kriisikuntakriteerit täyttyvät kuntakonsernin osalta, arviointimenettely käynnistetään, vaikka peruskunnan osalta kriteerit eivät täytyisikään.

- Päätöksenteon tulisi seurata talouden ja toiminnan kehitystä ja näihin tulisi reagoida nopeasti. Onko mahdollista lisätä talouden seurannan raportointia päätöksenteossa?
- Onko verotulojen aleneminen huomioitu vuosille 2019 – 2022?
- Ovatko toimenpiteet realistisia ja riittäviä, joilla saavutetaan 2019 talousarvion tavoitteet?

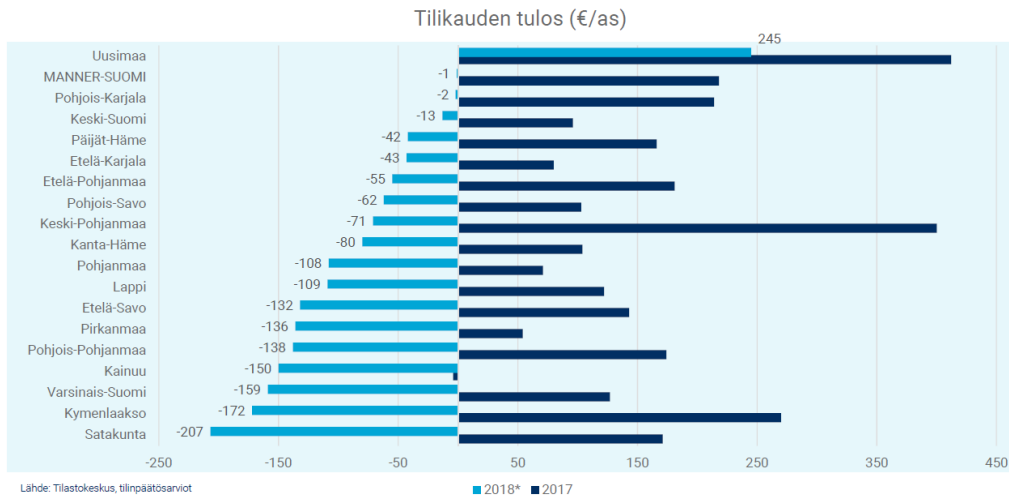
4.1 SAVONLINNAN TALOUDEN VERTAILUA KANSALLISELLA TASOLLA

Kuntatalous ajautui kriisiin vuonna 2018, sillä 2/3 kunnista teki negatiivisen tuloksen. Peräti 196 kunnalla oli negatiivinen tulos vuodelta 2018. Yleisellä tasolla tämä on johtunut siitä, että kuntien verotulot ja valtionosuudet tippuivat vuonna 2018 ja samanaikaisesti kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat 3 %. Valtaosa tästä kasvusta on tullut materiaalien ja palveluiden ostoista.

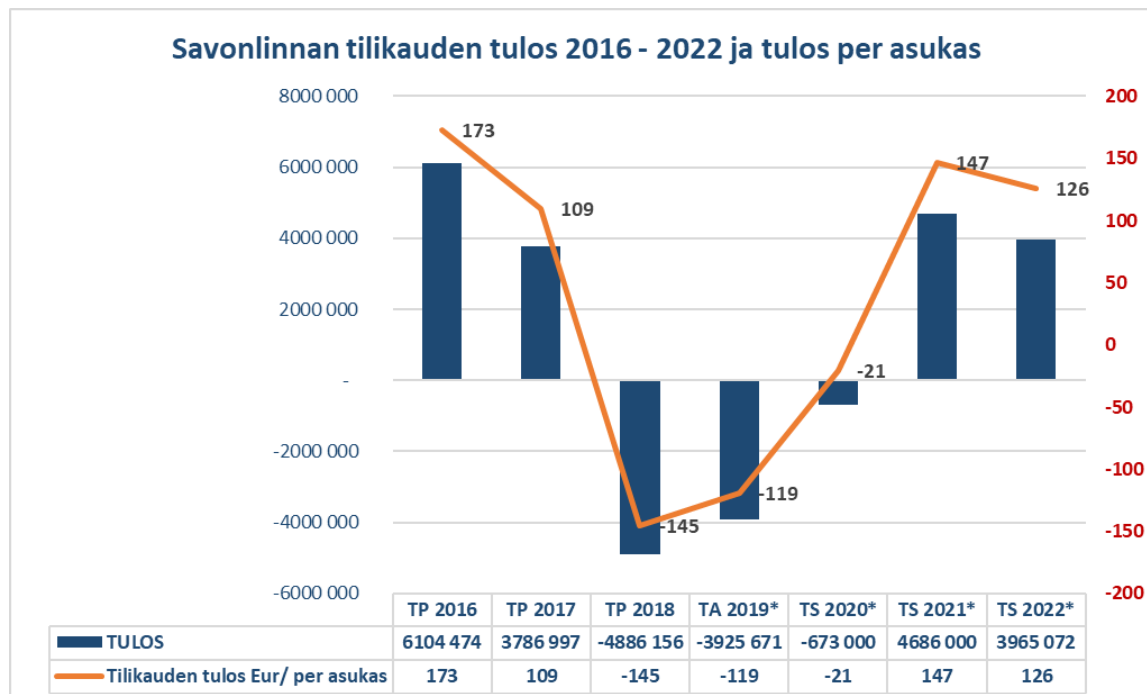
Suurin tekijä kuntatalouden heikentymiseen on ollut kilpailukykykysymyksen tuomat kustannukset kunnille.

Näiden vaikutusten seurauksena kuntien taloudellinen tulos eriytyi voimakkaasti, sillä kasvukunnat kuten Helsinki, Espoo, Vantaa tekivät hyvää tulosta, kun samanaikaisesti moni muu iso kaupunki, kuten Turku, Tampere, Oulu, Kouvola ja Rovaniemi ajautui vakaviin taloudellisiin haasteisiin negatiivisella tuloksella.

Manner-Suomen kuntien talous maakunnittain 2017-2018

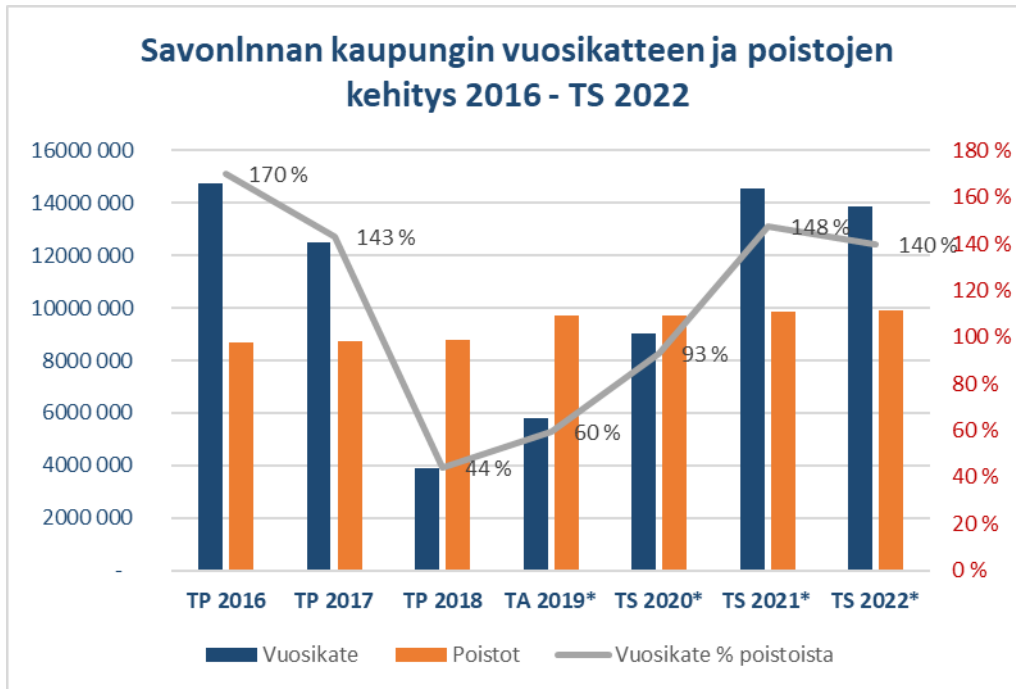

Savonlinnan tulos oli 4,9 milj euroa negatiivinen. Tulos asukasta kohden oli vuonna 2018 -145 eur (33 607), mikä oli heikompi, kuin Etelä-Savon keskiarvo (-132).

Tilinpäätöstiedon 2018 ja talousarvion 2019, TS 2020 -2022 ennustetta Savonlinnan tilikauden tuloksen kehityksestä. Savonlinnan kaupungin vuosikate % poistoista oli vuonna 2018 44 %, ollen heikompi kuin Etelä-Savon keskiarvo (60%).

Tilinpäätöstiedon 2018 ja talousarvion 2019 ennustetta Savonlinnan vuosikate % suhteellisesta kehityksestä poistoihin nähden.

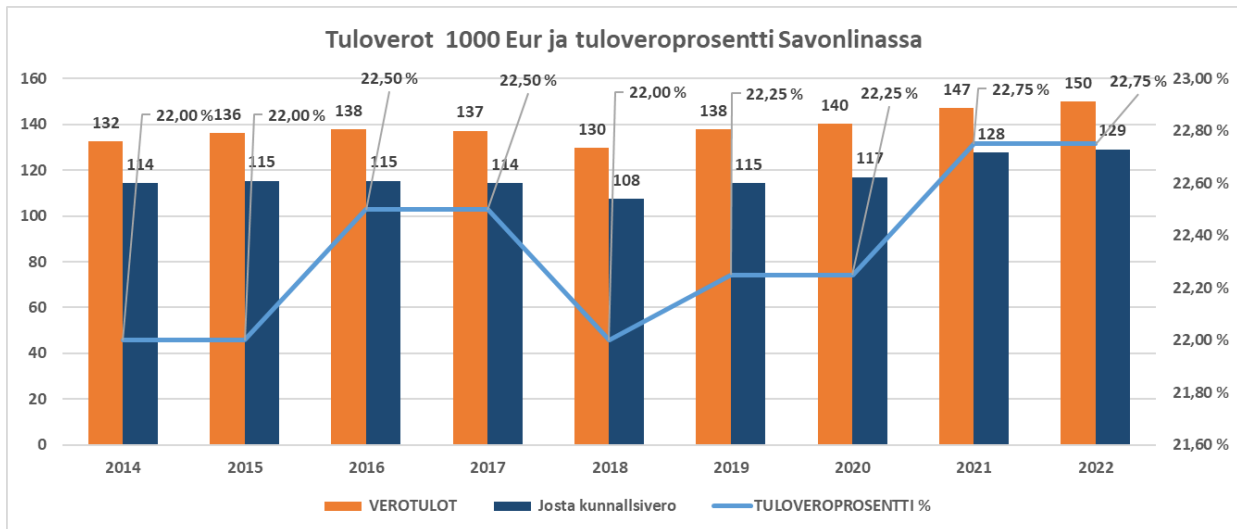

5. SAVONLINNAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMAN JA RAHOITUSLASKELMAN TARKASTELU SEKÄ KRIISIKUNTAKRITEEREIDEN TARKASTELUA

5.1 TULOSLASKELMAN TARKASTELU 2014 -2018

Kaupungin tuloslaskelma 2014-2018 ja konsernin tuloslaskelma 2018						Konserni 2018
1000 Eur	2014	2015	2016	2017	2018	
Toimintakate	200,5	201,8	202,1	206,1	209,8	207,0
Vuosikate	12,1	9,1	14,8	12,5	3,9	15,3
Tulos	5,2	0,2	6,1	3,8	-4,9	-4,4
Yli-/Alijäämä	5,2	1,0	6,1	3,8	-4,9	-4,7
Toimintatuotot/toimintakulut %	14,4	13,3	13,0	13,8	12,2	31,3
Vuosikate/poistot %	135,0	102,2	170,0	143,1	44,2	86,5

Veroprocentti Savonlinnassa on vaihdellut (2018) 22% ja 22,75 % välillä. Se on myös kansallisella tasolla korkea.

Lähde TP (2014 -2018) ja TA 2019

VERO							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasmäärä	35242	34686	33629	33000	32400	31900	31500
Veroprosentti	22,5	22,5	22	22,25			
VERO TOT	138 123 710	137 220 763	129 830 678	137 685 000	140 320 000	147 220 000	149 960 000
josta kunnallisvero	115 417 652	114 318 301	107 504 199,3	114 465 000	117 000 000	127 650 000	129 100 000
josta osuus yhteisöveron							
tuotoista	8 620 618	9 054 154	9 435 320,28	9 720 000	9 820 000	6 070 000	7 360 000
josta kiinteistövero	14 085 440	13 848 308	12 891 158	13 500 000	13 500 000	13 500 000	13 500 000

5.2 RAHOITUSLASKELMAN TARKASTELU

- Millä varoilla aiotaan suunnitellut investoinnit tehdä?
- Onko varauduttu korkojen nousuun ja miten?
- Minkälainen lainojen hoitosuunnitelma on tehty?

	2014	2015	2016	2017	2018
LAINAKANTA 1000 eur	107	103,1	107	105	114
LAINAKANTA 31.12/ PER ASUKAS					
Savonlinna	2984	2902	3045	3021	3404
LAINAKANTA 31.12/ PER ASUKAS					
Etelä-Savo	2911	3064	3270	3253	
LAINAKANTA 31.12/ PER ASUKAS					
Koko maa	2733	2835	2933	2933	

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan lainakannaksi tilinpäätöksessä on virheellisesti esitetty 3404 eur, kun lainakannan tulisi olla 3281 eur per asukas, kokonaislainakannan ollessa todellisuudessa 110 milj. eur.

5.3. KUNTALAIN KIRISTYNEET KRIISIKUNTAKRITEERIT VUONNA 2022 JA NIIDEN VAIKUTUKSET TALOUDEN TASAPAINOTUSTOIMENPITEISIIN

Tilinpäätöksen 2018 lukujen osalta vuonna 2022 laskettavat kriisikuntakriteerit näyttäytyvät seuraavasti:

Kunnan on katettava alijäämä 110 § säädetyssä määrääjassa. Toisin sanoen Savonlinnan kaupungin on katettava TP 2018 alijäämä 2022 mennessä.

Tämän lisäksi vuonna 2022 on päivittymässä kriisikuntakriteeristö ja tulevat muutokset vaikuttavat taloussuunnittelukaudella 2019 -2022. Vuoden 2022 laskennan kriteeristössä on mukana 2021 toteumat.

Jos kunnan asukasta kohden laskettu alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 Euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 Euroa.

TAI

jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:

1. Kunnan konsernilaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 % (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate) => **Vuosikate poistoista on jo alle 80 % => 44% vuonna 2018**
2. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0% korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 %) => **Tuloveroprosentti on jo yli 2,0 % (v. 2018) yli keskimääräisen => 22,25 (kansallinen KA 19,88 / 2018)**
3. Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50% (nykyisin tunnusluvuissa ainoastaan konsernin lainamäärä) => **Konserni tp lainamäärä per asukas on tänä vuonna 2018 => 6076 (kansallinen KA 6 296,4)**
4. Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50%) => **Laskennallinen lainojenhoitokate vuonna 2018 0,69, mikä on alle 0,8. Jos tämä tilanne myös ensi vuonna, kuten ennustettu, tämä mittari ylittää rajan.**

Lähde <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/talous/budjetointi-ja-taloussuunnittelu/uudet-kriisikuntakriteerit>

Edellisessä laskelmassa kohdat 1, 2 ja 4 täyttävät kriisikuntakriteerit vuonna 2022.

6. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOIMAT AIHEET (syksy 2018 ja kevät 2019)

Tarkastuslautakunta kutsui syksyllä 2018 ja keväällä 2019 kokouksiinsa Savonlinnan kaupungin viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä kertomaan omien tulosyksiköiden tai vastuualueiden toiminnasta. Tarkastuslautakunnan laatiman arviointisuunnitelman 2018 mukaisesti painopistealueena oli sivistystoimi.

6.1 KAUPUNGIN VIESTINTÄ

Kaupungin sisäistä ja ulkoista tiedotusta ja viestintää kehitettiin vuoden 2018 aikana aktivoimalla jo olemassa olevia työkaluja, ottamalla käyttöön uusia työkaluja, luomalla yhtenäinen graafinen ilme ja yhteiset materiaalityypit sekä aktivoimalla tiedotuksen määrää ja yhtenäistämällä viestien laatua. Lisäksi määriteltiin viestintävastuut ja rakennettiin viestinnän toimintamalleja.

Kehittämistoimissa keskityttiin rakentamaan viestinnän perustyökalut ja luomaan kaupungin viestinnälle uskottavuutta ja luotettavuutta. Päivittäisen tiedotuksen aktivointiin, määrään ja laatuun panostettiin voimakkaasti, jotta yleisö oppisi tuntemaan viestintätapamme ja kanavamme. Kaupungin eri yksiköt aktivoituivat ja lisäsivät omaa tiedotustaan.

Keskeisimmät kehitystoimenpiteet vuonna 2018 olivat viestintäsuunnitelman laatiminen sekä toimiva facebook -sivusto. Tämän lisäksi on uusittu sähköinen kaupungin logo ja graafinen ilme.

Savonlinna

Henkilöstö saa Savnet –internetin kautta tiedotteita, esittelyaineistoa ja muita ohjeita. Mediatiedottaminen on myös ollut aktiivista ja oikea aikaista.

- Osaamisen puutetta on toimialoilla / Onko aloitettu esimiesten kouluttaminen tiedottamisen saralla?
- Tiedotukselta puuttuu päätäntävalta, kuka päättää?
- Onko yhteinen sisällöntuotanto kaikkien saatavilla?
- Eri tahojen yhteistyö ja yhteismarkkinointi on parantunut
- Millä keinoilla kaupunkilaiset löytäisivät kaupungin tarjoaman tiedotuksen?

6.2 SIVISTYSTOIMI

6.2.2 Kulttuuriasiat

Kulttuuripalveluilla on keskeinen tehtävä kaupungin vision, **Kansainvälinen kulttuuri- ja sivistys-kaupunki Saimaan sydämessä**, toteuttamisessa sekä strategisen painopistealueiden, **elinvoimainen kaupunki ja hyvinvoiva kuntalainen**, saavuttamisessa. Kulttuuripalveluiden tulosalueeseen kuuluvat kulttuuritoimi, kirjastotoimi ja museotoimi.

Kaupunginkirjastolla on neljä toimipistettä. Pääkirjasto Joeli palvelee kaupungin keskustassa ja lähikirjastot Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla. Lisäksi tarjotaan kirjastoauto -palveluita. Autolla on yhteensä 14 reittiä ja noin 130 pysäkkiä. Kirjastotoimessa työskentelee 20 vakituista henkilöä, joista 6 on osa-aikaisia.

Kirjastoauton osuus kirjalainauksen määrästä on 8,7 % kun Kerimäen kirjaston lainausprosentti oli 10%, pääkirjastossa 76 % Punkaharjulla 7,6 %. Savonlinnan yhdellä kirjastoautolla oli vuonna 2018 122 pysäkkiä. Lainauksen määrä per asukas oli 13,07 ja lainaushankinnat per asukas olivat 271,81 (lähde: tilastot.kirjastot.fi)

Vuonna 2017 Savonlinnan teatteri-, tanssi ja sirkustoihimintaan oli varoja 23 eur per asukas, kun koko maan keskiarvo oli 9 eur per asukas. Kirjastotoimintaan Savonlinnassa oli vastaavana kautena varoja 48 eur per asukas maan keskiarvon ollessa 57 eur per asukas.
(Lähde Kuntaliitto.fi / kustannusrakenne) / <https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kustannusrakenne>

Kulttuuritoimen koordinoima Kaikukortti on otettu käyttöön helmikuussa 2018. Tavoitteena on tarjota kulttuuria kaikille ja se myös mahdollistaa taloudellisesti heikossa asemassa olevien osallistumisen kulttuuri- ja taideharrastuksiin.

Kirjastossa ja museossa kerätään asiakaspalautetta lomakkeilla. Palautetta saadaan myös kaupungin verkkosivujen kautta sekä asiakkailta suoraan. Saatua palautetta viestitään koko henkilökunnalle. Vuonna 2018 on toteutettu valtakunnallinen yleisten kirjastojen käyttäjäkysely, josta saatiin myös kunta- ja toimipistekohtaisia tuloksia.

Mahdollisuudet ja haasteet kulttuuritoiminnassa

Omatoimikirjastojen toteuttaminen v. 2019 Kerimäellä ja Punkaharjulla tulevat olemaan iso palvelukulttuurin muutos. Toiminnan aloittaminen ei kuitenkaan vähennä henkilöstöresurssien tarvetta.

Kirjasto on onnistunut muodostamaan toimivia yhteistyökuvioita eri toimijoiden kanssa, minkä ansiosta mm. tapahtumatarjonta on monipuolistunut. Kuntalaisia tulisi kannustaa omatoimiseen kulttuuritoimintaan ja -harrastuksiin.

- 2014 jälkeen kirjasto ei ole antanut vastauksia/ei ole päivittänyt palautteita nettisivuillaan. Mitä toimenpiteitä palautteiden johdosta on tehty 2018?
- Vastaavatko kirjastojen aukioloajat tarpeisiin? – Onko henkilökuntaa riittävästi?
- Kirjastoauto on kulttuurikaupungille tärkeä, sillä se toimii kulttuurin tarjoajana haja-asutusalueiden asukkaille. Kirjastoauton tulevaisuus, miten 2019 eläköityvälle kirjastoauton kuljettajalle saadaan pätevä jatkaja?
- Miksi tavoitteena ollut kaupunkitaiteen kehittämissuunnitelma ei toteutunut?
- Miten Kaikukortit ovat käytössä- moniko niitä hyödyntää?

6.2.3 Perusopetus

Savonlinnan kaupungin toteutunut oppilasmäärän muutos vuodesta 2017 vuoteen 2018 on ollut -104 oppilasta (-3,7%), ja samanaikaisesti tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden määrä on kasvanut 8 oppilaalla. **Tilastosta puuttuu Normaalikoulun oppilaat** koska oppilasmuutos tapahtui 1.8.2018. Heitä oli noin 340 oppilasta vuonna 2017 (2824+340 = noin 3164).

Savonlinnassa tehostetun tuen oppilasmäärä on selkeässä kasvussa. Tämä vaatii opetuksen resursseilta enemmän. Kaikille erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille tehdään HOJKS eli henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Erityisen tuen oppilas tarvitsee usein erilaisia tukimuotoja ja tämä vaatii kouluilta resursseja.

Miten vähenevällä henkilöstöresursseilla pystytään huomioimaan pedagogiikan laatu ja toisaalta oppilaan tarvitsema mahdollinen tuki?

KOULUJEN YKSIKKÖKUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN TP 2018

28.3.2019/pe	OPPILAS- MÄÄRÄ	HALLINTO €/OPPILAS	OPETUS €/OPPILAS	RUOKAPALV. €/OPPILAS	MUU OPPILAS- HUOLTO €/OPPILAS	KIINTEISTÖN- HOITO €/OPPILAS	x) YHTEENSÄ €/OPPILAS
KOULU							
ANTTOLAN KOULU	83,33	550	3 557	729	1 571	1 662	8 069
JUVOLAN KOULU	35,17	429	4 255	663	3 079	1 533	9 959
KALLISLAHDEN KOULU	22,75	796	5 357	693	3 677	4 090	14 612
KELLARPELLON KOULU	200,75	574	3 684	483	697	1 069	6 507
KERIMÄEN KOULU	358,50	650	4 436	610	1 046	1 346	8 087
KULENNOISTEN KOULU	53,83	356	3 874	666	1 618	2 462	8 975
LOUHEN KOULU	34,67	539	3 867	637	2 390	2 673	10 105
MERTALAN KOULU	661,33	517	4 357	524	868	1 211	7 476
NOJANMAAN KOULU	139,50	625	3 945	591	1 027	2 270	8 458
NÄTKIN KOULU	135,67	608	4 012	625	1 614	1 777	8 635
PIHLAJANIEMEN KOULU	136,25	589	3 585	550	1 044	1 807	7 575
PUNKAHARJUN KOULU	253,75	817	4 057	634	2 538	2 029	10 075
SAVONRANNAN KOULU	45,00	1 155	7 079	995	2 558	5 764	17 550
TALVISALON KOULU	400,83	632	5 318	528	1 587	1 501	9 566
HEIKINPOHJAN KOULU	102,08	311	4 880	626	796	2 292	8 904
LUOKAT 1-9 YHTEENSÄ	2663,41	610	4 417	637	1 741	2 228	9 689
KEHITYSVAMMAOPETUS	10,75	1 061	7 382	362	7 639	1 194	17 637
POHJANLINTU	5,58	1 546	8 463	575	5 493	2 462	18 539
ERITYISOPETUS YHTEENSÄ	16,33	1 303	7 922	468	6 566	1 828	18 088
PERUSOPETUS YHTEENSÄ	2679,74	957	6 170	552	4 153	2 028	13 889
KERIMÄEN LUKIO	9,92	2 370	13 474	1 544		2 741	20 128
LYSEON LUKIO	395,08	667	4 143	430	49	1 346	6 636
TAIDELUKIO	256,42	808	5 546	507	50	1 438	8 349
AIKUISLUKIO	109,00	599	2 415			546	3 560
LUKIOT YHTEENSÄ	770,42	1 111	6 394	827	50	1 518	9 668
KAIKKI YHTEENSÄ	3450,16	1 034	6 282	690	2 101	1 773	11 778

"Kivaa koulussa" Mertalan koulun oppilaan kuvaus

- Kaikilla koulutustasoilla on tavoitteena suunnitelma digitaalisten ratkaisujen lisäämiseksi ja koulutussuunnitelman laatimisen aloittaminen. Millään koulutustasoilla ei ole aloitettu koulutussuunnitelman laatimista. Varhaiskasvatuksessa digisuunnitelma on keskeneräinen ja lukiokoulutuksessa sitä on valmisteltu. Miksi tavoitteisiin ei ole päästy?
- Mitä taitoja digitaaliset ratkaisut oppilaissa kehittävät?
- Jos suunnitelmat toteutuvat, onko suunnitelmien jalkauttamisessa nähtävissä ongelmia?
- Onko uuden teknologian laitteisto kaikkien saatavissa tasapuolisesti?
- Miten opettajien pätevyyttä asian suhteen ylläpidetään, onko tarvetta ja mahdollisuutta lisäkoulutukseen?

6.2.4 Vapaa-aikapalvelut

Syksyllä nostettiin esiin kaupungin liikuntastrategia, joka valmistuu keväällä 2019. Mikä on ollut syynä, ettei liikunta ja virkistyspalveluiden suunnitelmaa ole vielä 2018 laadittu? Tarkastuslautakunta toteaa, että suunnitelmat ovat tarpeen.

Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä, että kaupunki panostaa kuntalaisten terveyden edistämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Toimenpiteenä voisi olla esim. liikunnan tukemista erilaisilla sarjalipuilla tai vastaavilla paikallisten toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Hyvä suuntaus on se, että liikuntatoimeen on kohdennettu resursseja ja nettomenot /asukas ovat kuntaliitoksen jälkeisinä vuosina kasvaneet vuosittain. Vuoden 2018 tasekirjan mukaan menot vuonna 2017 olivat 68,47 euroa ja vuonna 2018 74,36. Valtakunnan keskiarvo liikunta ja ulkoilupalveluille ovat 105 eur per asukas.

Kaupungilla on tällä hetkellä hoidettavana useita liikuntapaikkoja.

- Palvelusuunnitelmassa nuorisotoimen painopistealueena on nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen ja elämän hallinnan tukeminen. Miten tässä on onnistuttu?
- Liikuntapaikkojen käyttötyytyväisyys asiakastytyväisyyskyselyn lopputulemana?
- Uimahallin tilanne? Onko kunnostukseen resursseja ja varoja varattuna?

6.3 TEKNINEN TOIMI

Lautakunnan mielestä hankintatoimessa on tärkeää sopimusohjauksen terävöittäminen, riskianalyysien teko sopimuksille ja niille on varattava riittävästi resursseja sekä valmisteluun että sopimuksen seurantaan. Sopimusten valvonnassa on tärkeää huomioida tarkastuskäynnit, vuosittaiset seurannat, asiakastytyväisyyskyselyt sekä hinnan tarkastukset.

- Millä tavoin sopimuksia seurataan ja valvotaan - Onko tähän riittävästi resursseja?
- Onko kaupungilla vielä suullisia sopimuksia?
- Kun kilpailutukseen ei saada tarjouksia, miten kaupunki asian hoitaa? varasuunnitelmat?
- Voidaanko paikallisia palveluita ja lähituotteita hyödyntää/ käyttää enemmän?

Olavinkatu

Joukkoliikenteen matkustajamäärien osalta on ollut tavoitteena, että matkustajamäärät kasvavat. Tavoite ei ole toteutunut.

- Ovatko reitit ja aikataulut nykypäivän tarpeita vastaavia?
- Millä tavoin Pali liikenteen palveluja on kuntalaisille tiedotettu?
- Miten asiakastytyväisyyttä on mitattu?

Tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan eri asuntoalueilla on vielä runsaasti keskeneräisiä päällystämättömiä katuja. Kunnallisteknisten palveluiden palvelusuunnitelman kuvauksen mukaan katuja päällystetään v.2018 teknisen lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti.

- Otetaanko katupäällystysten työohjelmassa riittävästi huomioon tasavertaisuus eripuolilla kaupunkia sijaitsevilla alueilla?
- Onko työohjelma laadittu riittävän kattavaksi ottamaan huomioon eri aikoina rakennetut kadut?
- Kunnallisteknisissä palveluissa on talousarviokirjassa kirjattu tavoitteeksi säilyttää katujen kunnossapidon hoitotaso nykyisellään, ottaen huomioon kuitenkin käytettävissä olevat määrärahat. Tilinpäätöstiedoista kuitenkin ilmenee, että toimintamenot kunnallisteknisissä palveluissa ovat ylittyneet reilusti talousarvioon nähden. Miksi ylitystä ei ole tilinpäätöstiedoissa kommentoitu?
- Onko talousarvio tältä osin ollut realistinen?
- Mitä seurauksia aiheutuu siitä, ettei Kerimäen yleiskaava ole ajan tasalla?

Korjausvelka M€	V.2013	V.2014	V.2015	V.2016	V.2017	V.2018
Kadut	7,00	7,30	7,60	7,90	8,20	7,80
Katuvalot	3,95	3,65	3,50	3,20	2,95	2,70
Sillat	3,10	2,70	2,80	2,60	3,00	2,40

Tallisaaren puisto

Talousarviossa tavoitteeksi oli asetettu kiinteistöjen/tilojen vähentäminen 10 % vuoteen 2019 (lähötaso 2012). Tämän tavoitteen on raportoitu toteutuneen merkinnällä O ja todettu, että ” Toimitilojen vähentämiseen vaikuttaa oleellisesti palveluverkon laajuus. Tällä hetkellä valtuustotason päätöksissä ei ole tavoitteena supistaa palveluverkkoa ja sen vuoksi toimitilojen vähentämistavoite on haasteellinen”.

Tarkastuslautakunnan mielestä kiinteistöjen vähentämistavoite on hieman optimistinen koska valtuuston päätöksessä ei ole tavoitteena supistaa palveluverkkoa.

Korjausvelkakohteisiin oli varattu määrärahaa 1,0 milj. euroa ja TA muutoksen jälkeen 800 000 euroa. Näistä toteutui 747 975 euroa. Vaikka alla olevan tasekirjan korjausvelkataulukon mukaan korjausvelka on vähentynyt viime vuosina, korjausvelka on edelleen suuri.

Korjausvelka M€	V 2013	V 2014	V 2015	V 2016	V 2017	V.2018
Peruspalvelukiinteistöt	16,520	13,673	12,541	12,466	10,820	9,578
Sosteri	2,966	5,140	4,344	3,775	3,775	2,763
Yhteensä	19,486	18,813	16,885	16,241	14,595	12,341

- Miksi TP 2018 kirjassa on todettu kahdenlaisia tavoitteita ja niiden toteumia? Palvelusuunnitelman tavoite eroaa vuoden 2018 tavoitteesta (s.89 – 91 TP 2018)
- Korjausvelka on edelleen suuri, onko korjausvelan vähentämiseksi olemassa pitkän tähtäimen suunnitelmaa?

6.3.1 Ympäristösuojelupalvelut

Ympäristönsuojelupalvelujen tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua kaupungissa lakien ja niiden perusteella annettujen säädösten mukaisesti.

- Henkilöstöpula vaikuttaa siihen, että vain juoksevat asiat pystytään hoitamaan, miten pystytään hoitamaan muut asiat?

6.3.2 Savonlinnan Vesi Oy

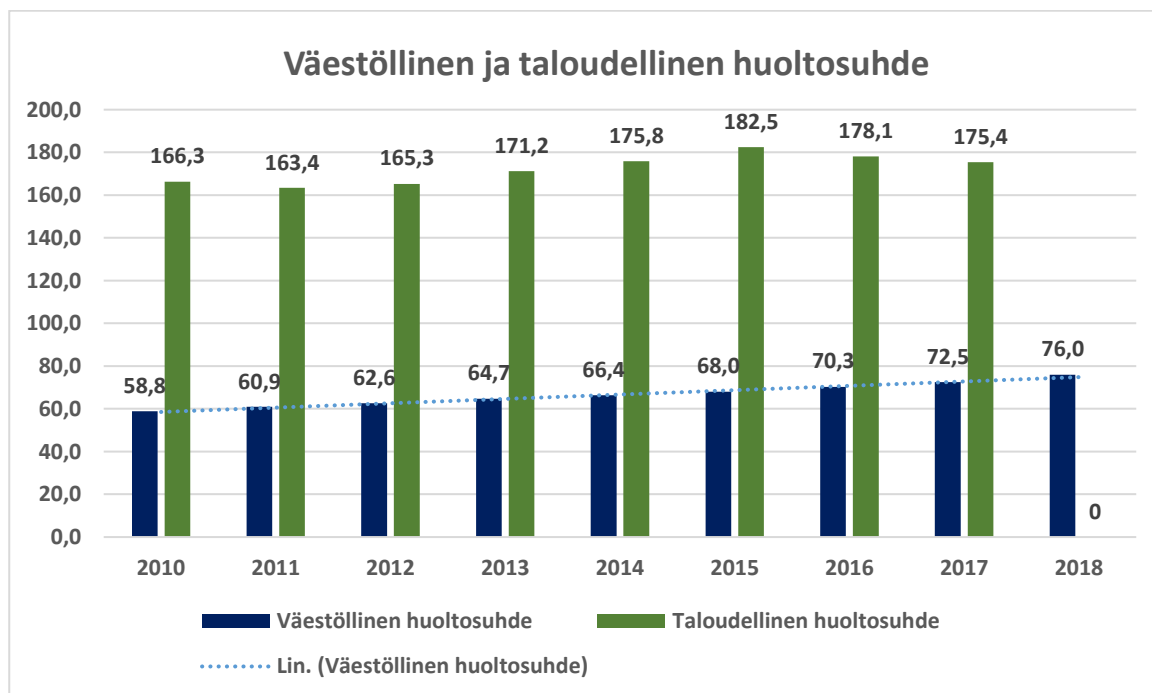
Tavoitteena on, että veden laatu vesistössä säilyy erinomaisena. Tätä seurataan jätevedenpuhdistuksen kuormitustarkkailulla ja vesistötutkimuksilla. Näillä todetaan jätevedenkäsittelyn laatu ja vaikutukset ympäristöön. Vesijohtoputkiston osalta Savonlinnassa ei rakenneta juurikaan uutta, vaan saneerataan vanhaa. Veden kulutusmaksujen osalta on korotuspaineita. Suurimpia haasteita on mm. hallita hulevesiä ja saada rahoitus saneerauksille.

- Minkälainen korjaussuunnitelma on olemassa vanhojen putkistojen korjauksen osalta?

6.4 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Tarkastuslautakunnan mielestä kaupungin ja Sosterin välistä yhteistyötä tulisi kehittää laajemmin. Sosiaalimenot ovat kasvaneet ja Sosterissa on aloitettu selvitystyöt välimuotoisen palveluasumisen tarpeesta. Sosiaalipalveluiden osalta haasteita tuovat kotihoidon sekä lastensuojelun tuomat kustannusten nousut.

- Missä tilanteessa ollaan välimuotoisen palveluasumisen kehittämisessä ja miten sitä hyödynnetään?
- Tarkastuslautakunnan tietoon on tullut, että osa iäkkäistä asiakkaista haluaisi kevyemmän palveluasumisen piiriin - Miten pitkät jonot tällaiseen palveluun olisi ja miten helposti tämän palvelun voi saada?
- Mihin toimenpiteisiin ryhdytään yleisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvän, ennalta ehkäisevän työn lisäämiseksi?

*Väestöllinen huoltosuhde määritellään työikäisten ja ei-työikäisten välisenä suhteena, kuinka monta ei-työikäistä kansalaista on kutakin työikäistä kohti). Taloudellinen huoltosuhde tarkoittaa sitä, että sataa työssä käyvää kohti on esim. vuonna 2017 175,4 ei työssä käyvää henkilöä.

7. HENKILÖSTÖ

Tarkastuslautakunta kuuli kaupungin henkilöstön edustajia ja näkee kaupungin palvelujen tuottamisen haastavana henkilöstön määrän vähentyessä. Henkilöstön jaksamiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota ja ns. hiljaista tietoa pitäisi pystyä siirtämään jäljelle jääville sekä uusille työntekijöille.

- Rekrytointiin tulee kiinnittää huomiota. Jo nyt on havaittu vaikeuksia saada päteviä työntekijöitä joihinkin tehtäviin. Miten rekrytointia aiotaan toteuttaa?
- Onko muistettu ennakoida rekrytoinnin tarve riittävästi?
- Miten henkilöstömäärän vähentyminen on näkynyt eri tulosalueilla?
- Tasekirjassa mainitaan riskinä hyvän henkilöstöressurssin häviäminen. Tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa siitä, miten henkilöstösuunnitelmissa tämä on otettu huomioon?
- Miten turvataan jäljelle jäävän henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi?

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-lkm 2017 /2018	Muutos-% 2017 /2018
Toimialoittain (ei sis. työllistettyjä)									
Keskushallinto	152	119	107	101	96	137	134	-3	-2,2 %
Perusturva	170	109	121	137	135	0		0	
Sivistys	798	863	825	781	718	711	701	-10	-1,4 %
Tekninen	267	276	261	251	244	240	247	7	2,9 %
Yhteensä	1 387	1 367	1 314	1 270	1 193	1 088	1 082	-6	-0,6 %

(Lähde TP 2018 ja aiemmat TP -kirjat)

Tämän lähteen perusteella henkilöstömäärän muutos kaudella 2018 – 2013 on 1367 – 1082 = -175,8 henkilöä. Huomioitava kaudella tapahtuneet organisaatiomuutokset. Keskushallinnon henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 134.

(Lähde 2018 TA)

Kaupungin tavoitteena on ollut henkilöstön vähentäminen vuodesta 2013 vuoteen 2019 mennessä -225 henkilötyövuodella. Henkilövuosina laskettuna vuoden 2018 aikana henkilöstövähennys oli 15,26 htv. Alla olevaan taulukkoon on henkilöstöraporteista ja vuoden 2013 lähtien tasekirjasta koottu tietoja henkilöstömäärästä toimialoittain vuosina 2012 – 2018 (31.12.). Taulukko sisältää myös määräaikaiset työntekijät. Taulukkoon on laskettu muutos edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilötyövuodet vuosina 2013–2018 (pl. työllistetyt työntekijät)

Henkilötyövuodet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos ed. vuodesta
Kuukausipalkkaiset	1251,97	1210,28	1187,31	1163,8	1010,44	998,37	- 12,07
Tuntipalkkaiset	84,8	65,87	63,71	63,12	62,86	59,67	-3,19
Yhteensä	1336,8	1276,2	1251	1226,9	1073,3	1058,04	- 15,26

Henkilötyövuosien laskennassa on mukana palvelussuhteessa vuosina 2013–2018 ollut henkilöstö *pois lukien työllistetyt työntekijät*. Henkilötyövuoden määrään lasketaan täyttä työaikaa tekevän henkilön vuoden työskentely, johon sisältyy vuosiloma, mutta ei muita poissaoloja.

(Lähde TP 2018)

TP 2018 kirjan mukaan vähennys kyseisenä kautena olisi ollut yhteensä -278,76 htv.

Laskelmaan päästiin? (TP 2018 kirja s. 13, perustuen laskelmaan $1336,8 - 1058,04 = 278,76$)

- Miten selittyy se, että htv (henkilötyövuosi) kumulatiiviset arvot eroavat merkittävästi, kun kyse on TP ja TA 2018 kirjan henkilöstöraportoinnista?

8. KONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaupunginvaltuusto asettaa **konserniyhteisöille tavoitteet**, jotka esitetään kaupungin talousarvioon ja tilinpäätökseen sisältyvissä tavoitekortteissa. Valtuusto asettaa myös konsernin kehittämistä koskevat tavoitteet.

Konsernirakenteen selkeyttämiseksi kaupunginvaltuusto valtuutti kaupunginhallituksen päättämään seuraavien yritysten myynnistä:

Punkaharjun Keilahalli Oy
Punkaharjun Lämpö Oy
Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalo
Kerimäen Kaukolämpö Oy

Näistä **vain Kerimäen kaukolämpö on myyty** vuonna 2018 tilinpäätösvaiheessa.

Savontek Oy: liiketoiminta myytiin ja nimi muutettiin Savonlinnan Huoltopalvelu Oy:ksi ja sen purku saatettiin päätökseen kesällä 2018. YH-Itä-Savon liiketoiminta taas siirtyi Savonlinnan Vuokratalot Oy:lle. Kerimäen ja Punkaharjun vuokratalojen fuusiovalmistelut onnistuivat ja ne fuusioituivat myös Savonlinnan Vuokratalot oy:n alaisuuteen.

Tasekirjan mukaan keskeinen tavoite on konsernitaseessa olevan alijäämän kattaminen tulevan taloussuunnitelmakauden aikana. Tavoitteena on myös, että konserniriskejä ei realisoidu.

Alla olevaan taulukkoon on tasekirjasta kerätty negatiiviset tilikauden tulokset tytäryhteisöittäin vuosina 2018 ja 2017. Kuntakonsernin osuus konserniyritysten tilikauden tappiosta on listattu alla.

TP 2018		TP 2017	
Savonlinnan Jäähalli Osakeyhtiö	- 57 000	Itä-Savon Vesi Oy	- 11 000
Itä-Savon Vesi Oy	- 91 000	Kiinteistö Oy Schaumanintien yritystalo	- 148 000
Kiinteistö Oy Punkaharjun Nobelniemi	- 30 000	Punkaharjun Keilahalli Oy	- 3 000
Kiinteistö Oy Schaumanintien yritystalo	- 144 000	Savonlinnan Jäähalli Osakeyhtiö	- 10 000
Punkaharjun Keilahalli Oy	- 700	Savonlinnan opiskelija-asunnot Oy	- 102 000
Savonlinnan hankekehitys Oy	- 40 000	Savonlinnan hankekehitys Oy	- 79 000
Savonlinnan opiskelija-asunnot Oy	- 126 000	YH-Itä-Savo/ Savonlinnan vuokratalot Oy	- 69 000
Savonlinnan Yritystilat Oy	- 122 000		
YHTEENSÄ	- 610 700		- 422 000

Kaupungin takausvastuut vuonna 2018 kohdassa taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot osiossa) olivat vuoden lopussa 25,8 milj. euroa. Ne kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 3,1 milj. euroa. Kaupungilla on myös leasingvastuita yhteensä 8,3 milj. euroa.

Konsernirakenne ja konsernin taloudellinen tilanne on haasteellinen. Toimintaan sisältyy suuria riskejä sekä tilojen että takausten muodossa.

Savonlinnasta on purettu vuonna 2018 107 asuntoa ja vuonna 2018 myönnettyt akordit, samoin kuin avustuksetkin saimme maksimiprosenteilla, jolloin akordi oli 60 ja avustus 70 %. Valtion tuki, akordin maksimi muuttui 90 prosenttiin vasta vuonna 2019.

9. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA SEKÄ KONSERNIVALVONTA

Arvio kaupungin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on esitetty tasekirjan sivulla 22 - 23. Kaupunginhallitus toteaa selonteossa, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havaintojen perusteella toiminnassa ei ole ollut vakavia ongelmia tai puutteita eikä merkittäviä riskejä ole realisoitunut.

Kaupunginhallitus hyväksyi riskienhallintapolitiikan päivityksen helmikuussa 2017. Riskienhallintapolitiikan mukaan toimialat ja keskushallinto tulosalueittain kartoittavat ja arvioivat vuosittain keskeisimpiä riskejään jo vuodesta 2017 lähtien. Vuonna 2018 riskikartoitukset tehtiin toimiala-, keskushallinto- ja kaupunkitasolla.

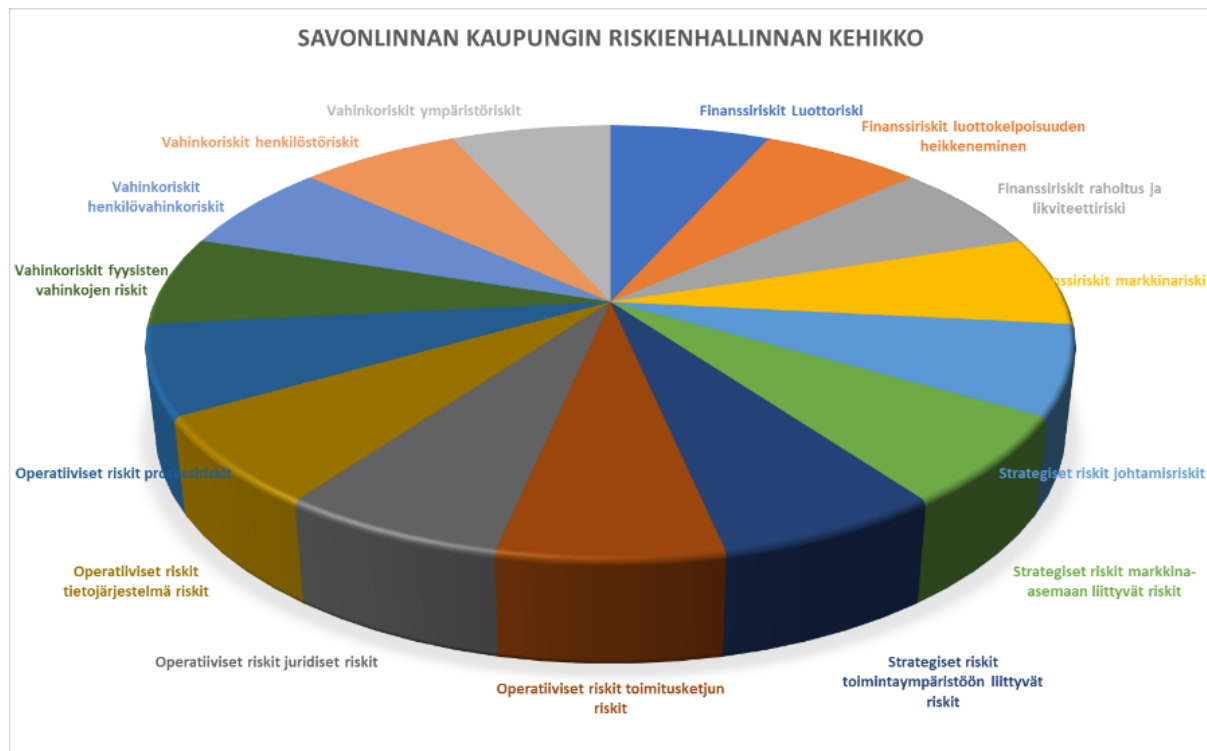
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet on päivitetty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa helmikuussa 2018.

Konserniohjauksen ja -valvonnan tehtäviä jaettiin jo vuonna 2016 ja konserniin liittyvät tehtävät on siirretty talousjohtajalle ja elinkeinojohtajalle. Konsernivastuut on päivitetty myös hallintosääntöön.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.9.2018 päivitetyn uuden konserniohjeen, jota valmisteltiin useamman vuoden ajan. Uudessa konserniohjeessa on tarkennettu myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmallisuutta ja raportointia.

Vaikka kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on hieman edistytty, riittää käytännön työssä, ohjeistamisessa ja konsernivalvonnassa edelleen kehitettävää. Tarkastuslautakunta näkee varsinkin konserniohjauksen ja -valvonnan haasteellisena keskushallinnon niukkojen henkilöstöresurssien valossa.

Riskit voidaan ylemmällä tasolla jakaa finanssi- strategia-, operatiivisiin- ja vahinkoriskeihin. Alla olevan ryhmittelyn perusteella on muodostettu Savonlinnan kaupungin riksikartoitus. Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät Savonlinnan kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan päivittäistä toimintaa, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Taloudellisilla, finanssiriskeillä tarkoitetaan talouden tasapainoon (menojen hallintaan ja tulo-rahoituksen riittävyyteen), investointeihin ja rahoitukseen sekä tulevaisuuden talouden ennakkointiin liittyviä riskejä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä tiettyyn kohteeseen ja vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä.

10. ASETETTUJEN STRATEGISTEN, TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

Strategisten tavoitteiden osalta seurataan noin 130 mittaria, riippuen lähteestä. Valittujen tavoitteiden toteutumista seurataan mittareiden avulla ja olisi ehkä selkeämpää, jos muodostettaisiin vähemmällä mittareilla selkeämpi kokonaisstrategia. Yleisesti jos mittareita on paljon, on vaikeampaa tavoitteen saavuttaminen. Yleisellä tasolla on todettu, että jos tavoitteita ja niiden mittareita on 3 tai alle, ne pääsääntöisesti saavutetaan, jos niitä taasen on liikaa, häviää suunta. Eli tavoitteen tulisi olla kirkkaana mielessä koko vuoden ajan, kun niitä strategiasta valitaan. Tavoitehan on lupaus ja vuoden päätyttyä voidaan kysyä, onko tavoitteeseen päästy.

11. YHTEENVETO

Tässä arviointikertomuksessa on tuotu esille niitä tarkastuslautakunnan mielestä olennaisia asioita, joiden tulisi herättää valtuustossa keskustelua ja jotka otettaisiin huomioon tulevaa toimintaa suunniteltaessa.

Tarkastuslautakunta on huolissaan siitä, miten kaupungin talouden kiristynyt tilanne vaikuttaa kuntalaisten palvelujen saatavuuteen. Huomio kiinnittyy myös siihen, että henkilöstön vähyys ja uupumus/sairauspoissaolot ovat riski kaupungin palvelutuotannolle. Miten varmistetaan mm. lakisääteisten palveluiden saatavuus yhdenvertaisesti eri puolilla laajaa kaupunkia?

Kaupungin alijäämä vuoden 2018 tilinpäätöksessä oli -4,9 milj. euroa. Valtion tekemät valtion-osuusleikkaukset ja verotulojen raju aleneminen, ovat syöneet kaupungin tulopohjaa. Tämä lisäksi menoja lisää sosiaali- ja terveysmenojen kasvu. Kuntakonsernin osalta kaupungin osuus tytäryritysten tappiosta oli noin 610 000 euroa. Savonlinna täyttää jo lähes kolme kriisikuntakriteeriä neljästä vuonna 2018 vuoden 2022 laskentamallilla tarkasteltuna. Mikäli ennusteet toteutuvat ja alijäämäinen talouskehitys jatkuu, kriisikuntaehdot täyttyvät. Tarkastuslautakunta näkee tilanteen huolestuttavana; ollaanko menossa kohti kriisikuntaa vai ollaanko tekemässä korjaavia toimenpiteitä. Savonlinnan päättäjien on kyettävä muodostamaan yhteinen näkemys vallitsevasta taloustilanteesta ja sitouduttava korjaaviin toimenpiteisiin.

Väkiluku laski Savonlinnassa yli 1000 hengellä. Tarkastuslautakunta esittää huolensa siitä, miten tämä vaikuttaa Savonlinnassa huoltosuhteeseen, verotuloihin ja elinkeinoelämän toimivuuteen.

Kumppanuuspöydät ovat herättäneet kiinnostusta ja aktivoineet alueen asukkaita kehittämään omaa aluetoimintaa. Haasteista huolimatta kaupunkilaiset ovat kansalaistoiminnan avulla tehneet erinomaista työtä Savonlinnan elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Uuden viestinnän avulla ollaan luotu Savonlinnaa positiivista virettä ja näkyvyyttä

Savonlinna

Savonlinna

Savonlinna

Savonlinna

12. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGIN VALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2018 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupungin valtuusto pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Lausunnon tulee olla valtuuston käsiteltävänä viimeistään kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Savonlinnassa 22.5.2019

Markku Nousiainen

Puheenjohtaja

Stephen Condit

Mikko Jantunen

Marjut Loikkanen

Timo Pulkkinen

Eeva Vuorinen

Esa Valkonen

Varapuheenjohtaja

Tapani Hannonen

Merja Kiesiläinen

Marja Sisko Nousiainen

Teija Ronkanen